

15-bob. Soliq qarzini undirish

120-modda. Soliq qarzini undirish to‘g‘risidagi umumiy qoidalar

Soliq qarzi belgilangan muddatda to‘lanmagan yoki to‘liq to‘lanmagan taqdirda bu qarzni undirish ushbu bobda nazarda tutilgan tartibda amalga oshiriladi.

Soliq qarzi mazkur soliq qarziga ega bo‘lgan soliq to‘lovchidan, ushbu moddada nazarda tutilgan hollarda esa — boshqa shaxslardan undiriladi.

Agar soliq to‘lovchining soliqlar bo‘yicha qarzini uzishga doir majburiyati bank kafolati, uchinchi shaxsning kafilligi yoxud mol-mulk garovi bilan ta‘minlangan bo‘lsa, soliq to‘lovchi soliqlar bo‘yicha soliq qarzini uzmagani yoki to‘liq uzmagani taqdirda, soliq organi soliq qarzining to‘lanmagan summasini tegishli bank kafolatini bergan bankdan, kafildan yoxud garovga qo‘yilgan mol-mulk qiymatidan undirishi shart.

Yuridik shaxsdan yoki yakka tartibdagi tadbirkordan soliq qarzini undirish ushbu Kodeksning **121 — 124-moddalarida** nazarda tutilgan tartibda amalga oshiriladi.

Yakka tartibdagi tadbirkor bo‘lmagan jismoniy shaxsdan soliq qarzini undirish ushbu Kodeksning **125-moddasida** nazarda tutilgan tartibda amalga oshiriladi.

Yuridik shaxsdan yoki yakka tartibdagi tadbirkordan soliq qarzini undirish dastlab uning bank hisobvaraqlaridagi pul mablag‘lari hisobidan, ular yetishmagan taqdirda esa mazkur shaxsning boshqa mol-mulki hisobidan amalga oshiriladi.

Ushbu moddada nazarda tutilgan hollarda soliq to‘lovchining yoki boshqa shaxsning soliq qarzi uning bank hisobvaraqlaridagi pul mablag‘lari hisobidan undirish imkoni bo‘lmagan qismida boshqa shaxslardan undirilishi mumkin.

Agar soliq to'lovchining tovarlarni (xizmatlarni) realizasiya qilishdan oladigan tushumi yoki boshqa daromadlari boshqa shaxslarning bankdagi hisobvaraqlariga kelib tushgan bo'lsa, soliq to'lovchining soliq qarzi shu shaxslardan undirilishi mumkin.

Agar soliq to'lovchi soliq tekshiruvi to'g'risida bilgan paytdan e'tiboran o'zining pul mablag'larini yoki boshqa mulkini o'zga shaxslarga bergan bo'lsa, soliq to'lovchining soliq qarzi shu shaxslardan undirilishi mumkin.

Ushbu modda **sakkizinchi** va **to'qqizinchi qismlarining** qoidalari tovarlarni (xizmatlarni) realizasiya qilishdan olinadigan tushum yoki boshqa daromadlar yoxud pul mablag'lari yoki boshqa mulk o'zga shaxslarga bir nechta operatsiyalar orqali o'tkazib berilganligi aniqlangan hollarda ham qo'llaniladi.

Ushbu moddaning **sakkizinchi — o'ninchi qismlarida** ko'rsatilgan hollarda mazkur shaxslardan soliq qarzini undirish soliq to'lovchining realizasiya qilingan tovarlari (ishlari, xizmatlari) uchun kelib tushgan tushum, boshqa daromadlari, u tomonidan o'tkazilgan pul mablag'lari, boshqa mol-mulkning qiymati doirasida amalga oshiriladi. Soliq organi mazkur shaxslar to'g'risida o'zida mavjud bo'lgan axborot asosida va soliq to'lovchining soliq qarzi miqdoriga bog'liq tarzda ushbu qarzni undirishni ko'rsatilgan qaysi shaxslardan va qanday nisbatda undirishni amalga oshirishni mustaqil ravishda belgilashga haqli.

Ushbu moddaning **sakkizinchi — o'ninchi qismlarida** nazarda tutilgan hollarda soliq qarzini undirish sud tartibida amalga oshiriladi.

Soliqni sud tartibida undirish quyidagi hollarda ham amalga oshiriladi, agar soliqni to'lash majburiyati:

1) soliq organi tomonidan bitimni tavsiflashni, soliq to'lovchining maqomini yoki faoliyati xususiyatini o'zgartirishga asoslangan bo'lsa;

2) o'zaro aloqador shaxslar o'rtasida bitimlar tuzilishi munosabati bilan transfert narx belgilash chog'idagi soliq nazorati natijalariga ko'ra yuzaga kelgan bo'lsa.

Ushbu bobning qoidalari O'zbekiston Respublikasining bojxona chegarasi orqali tovarlarni olib o'tish munosabati bilan to'lanadigan soliqlar bo'yicha soliq qarzini undirishga, shuningdek soliq agentlarining soliq qarzini undirishga ham tatbiq etiladi.

121-modda. Soliq qarzini bank hisobvaraqlaridagi pul mablag'lari hisobidan undirish

Soliq qarzi belgilangan muddatda to'lanmagan yoki to'liq to'lanmagan taqdirda, soliq qarzini undirish — undiruvni bank hisobvaraqlaridagi pul mablag'lariga (shu jumladan, korporativ kartalardagi pul mablag'lariga) qaratish yo'li bilan majburiy tartibda amalga oshiriladi.

Ushbu moddaning qoidalari faqat yuridik shaxslarga va yakka tartibdagi tadbirkorlarga nisbatan qo'llaniladi.

Soliq qarzini majburiy tartibda undirish to'lanmagan soliq qarziga ega bo'lgan soliq to'lovchidan yoki soliq agentidan, ushbu Kodeksning 120 va 122-moddalarida nazarda tutilgan hollarda esa boshqa shaxslardan ham amalga oshirilishi mumkin.

Soliq qarzini undirish soliq organi tomonidan majburiyatga ega shaxsning hisobvarag'i ochilgan bankka ushbu shaxsning hisobvaraqlaridan zarur pul mablag'larini hisobdan chiqarish va byudjetga o'tkazish uchun inkasso topshiriqnomasini elektron shaklda yuborish yo'li bilan amalga oshiriladi.

Soliq organining majburiyatga ega shaxsning hisobvaraqlaridan pul mablag'larini hisobdan chiqarish va byudjetga o'tkazishga doir inkasso topshiriqnomasining shakli hamda uni bankka yuborish tartibini O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasi O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki bilan kelishilgan holda belgilaydi.

Agar soliq to'lovchi soliqni to'lash uchun to'lov topshiriqnomasini mustaqil ravishda yubormagan bo'lsa, soliq organining inkasso topshiriqnomasi soliq to'lovchining hisobvarag'iga soliqni to'lash uchun belgilangan muddat tugagach uch ish kunidan kechiktirmay qo'yiladi.

Soliq organining majburiyatga ega shaxsning hisobvaraqlaridan pul mablag'larini hisobdan chiqarish va byudjet tizimiga o'tkazishga doir inkasso topshiriqnomasi bank tomonidan fuqarolik to'g'risidagi qonun hujjatlarida belgilangan to'lovlar navbatini hisobga olgan holda bank tomonidan so'zsiz bajarilishi shart.

Quyidagi hollarda soliq organlari majburiyatga ega shaxslarning hisobvaraqlaridan pul mablag'larini hisobdan chiqarish va byudjet tizimiga o'tkazishga doir bajarilmagan (to'liq yoki qisman) inkasso topshiriqnomalarini chaqirib olish to'g'risida qaror qabul qiladi:

1) ushbu Kodeksning **11-bobiga** muvofiq soliq qarziga nisbatan kechiktirish yoki bo'lib-bo'lib to'lash imkoniyati taqdim etilganda;

2) soliq qarzi uzilganda, shu jumladan ushbu Kodeksning **12-bobiga** muvofiq ortiqcha to'langan yoki ortiqcha undirilgan summalar hisobga olinishi munosabati bilan soliq qarzi uzilganda;

3) ushbu Kodeksning **96-moddasiga** muvofiq undirilishi umidsiz deb e'tirof etilgan soliq qarzi hisobdan chiqarilganda;

4) ushbu Kodeksning 83-moddasiga muvofiq taqdim etilgan aniqlashtirilgan soliq hisoboti bo'yicha soliq va penya summolari kamaytirilganda.

Soliq qarzini undirish milliy valyutadagi talab qilib olguncha depozit hisobvaraqlaridan, bunday hisobvaraqlarda mablag'lar yetarli bo'lmagan taqdirda esa — majburiyatga ega shaxsning chet el valyutasidagi talab qilib olguncha depozit hisobvaraqlaridan amalga oshirilishi mumkin. Majburiyatga ega shaxsning valyuta hisobvaraqlaridan soliq qarzini undirish O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining valyuta sotiladigan sanada belgilangan kursi bo'yicha milliy valyutada undiriladigan summaga ekvivalent summada amalga oshiriladi.

Soliq qarzini undirish muddatli depozitlarga joylashtirilgan mablag'lar hisobidan, ularning amal qilish muddati tugagunga qadar amalga oshirilmaydi.

Valyuta hisobvaraqlarida turgan mablag'larni undirish chog'ida soliq organining rahbari (rahbar o'rinbosari) inkasso topshiriqnomasi bilan bir vaqtning o'zida bankka majburiyatga ega shaxsning valyutasini sotish uchun topshiriqnoma yuboradi. Mazkur topshiriqnoma bank tomonidan u olingan kundan keyingi operatsiya kunidan kechiktirmay bajariladi. Chet el valyutasini sotish bilan bog'liq xarajatlar shu majburiyatga ega shaxsning hisobidan amalga oshiriladi.

Soliq organining majburiyatga ega shaxsning bankdagi hisobvaraqlaridan pul mablag'larini hisobdan chiqarish va byudjet tizimiga o'tkazishga doir inkasso topshiriqnomasi bank tomonidan inkasso topshiriqnomasi olingan kundan keyingi bir operatsiya kunidan kechiktirmay, valyuta hisobvaraqlaridan undirishda esa — ikki operatsiya kunidan kechiktirmay bajariladi.

Agar bank tomonidan soliq organining inkasso topshiriqnomasi olingan kunda majburiyatga ega shaxsning

hisobvaraqlarida uni bajarish uchun pul mablagʻlari yetarli boʻlmasa, inkasso topshiriqnomasi shu hisobvaraqlarga pul mablagʻlari kelib tushishiga qarab, har bir bunday tushum kunidan keyingi bir yoki ikki operatsiya kunidan kechiktirmay, hisobvaraq valyutasiga bogʻliq holda bajariladi. Mazkur inkasso topshiriqnomasi bank tomonidan fuqarolik toʻgʻrisidagi qonun hujjatlarida belgilangan toʻlovlar navbatini hisobga olgan holda bank tomonidan bajariladi.

Soliq toʻlovchilar konsolidasiyalashgan guruhining ishtirokchilaridan bank hisobvaraqlaridagi pul mablagʻlari hisobidan soliq qarzini undirishning oʻziga xos xususiyatlari ushbu Kodeksning **122-moddasida** belgilanadi.

122-modda. Soliq toʻlovchilar konsolidasiyalashgan guruhi ishtirokchilarining bank hisobvaraqlaridagi pul mablagʻlari hisobidan soliq qarzini undirish

Soliq toʻlovchilarning konsolidasiyalashgan guruhi boʻyicha foyda soligʻi yuzasidan soliq qarzini shu konsolidasiyalashgan guruh ishtirokchilarining bank hisobvaraqlaridagi pul mablagʻlari hisobidan undirishda ushbu Kodeksning **124-moddasi** qoidalari mazkur moddada nazarda tutilgan xususiyatlarni hisobga olgan holda qoʻllaniladi.

Soliq toʻlovchilarning konsolidasiyalashgan guruhi boʻyicha foyda soligʻi yuzasidan soliq qarzini toʻlash toʻgʻrisidagi talabnoma ushbu Kodeksning **116-moddasida** belgilangan tartibda yuboriladi. Bunday talabnoma soliq toʻlovchilarning konsolidasiyalashgan guruhi boʻyicha foyda soligʻini toʻlash uchun belgilangan muddat oʻtganidan keyin yuboriladi.

Bank hisobvaraqlaridagi pul mablagʻlari hisobidan soliq qarzini undirish birinchi navbatda soliq toʻlovchilar

konsolidasiyalashgan guruhi mas'ul ishtirokchisining pul mablag'lari hisobidan amalga oshiriladi.

Soliq to'lovchilar konsolidasiyalashgan guruhi mas'ul ishtirokchisining bank hisobvaraqlarida soliq qarzining butun summasini undirish uchun pul mablag'lari yetarli bo'lmasa yoki umuman bo'lmasa, undirilmay qolgan summani undirish ushbu konsolidasiyalashgan guruh qolgan ishtirokchilarining banklardagi pul mablag'lari hisobidan amalga oshiriladi.

Soliq organi soliq to'lovchilar to'g'risidagi o'zida mavjud bo'lgan axborot asosida soliq to'lovchilar konsolidasiyalashgan guruhi ishtirokchilarining bank hisobvaraqlaridagi pul mablag'lari hisobiga undirish amalga oshiriladigan tarkibini, shuningdek oldingi ishtirokchilarning bankdagi hisobvaraqlarida pul mablag'lari yetarli bo'lmagan taqdirda, ushbu ishtirokchilardan bunday undirishning ketma-ketligini mustaqil ravishda belgilaydi.

Soliq to'lovchilar konsolidasiyalashgan guruhining soliq qarzi ushbu konsolidasiyalashgan guruh ishtirokchilaridan biri tomonidan uzilgan, shu jumladan qisman uzilgan taqdirda, ko'rsatilgan soliq qarzini undirish tartib-taomili ushbu ishtirokchi tomonidan uzilgan qismi bo'yicha tugatiladi.

Soliq to'lovchilar konsolidasiyalashgan guruhining o'ziga nisbatan undiruv to'g'risida qaror chiqarilgan ishtirokchilariga soliq to'lovchilar uchun ushbu Kodeksda nazarda tutilgan huquqlar va kafolatlar tatbiq etiladi.

123-modda. Soliq qarzini boshqa mol-mulk hisobidan undirish

Agar majburiyatga ega shaxsning soliq qarzini ushbu Kodeksning 121 va 122-moddalarida nazarda tutilgan tartibda undirish mumkin bo'lmasa, soliq organi soliq qarzini shu

majburiyatga ega shaxsning boshqa mol-mulki, shu jumladan naqd pul mablag‘lari hisobidan undirishga haqli.

Soliq qarzini undirish soliq qarzini uzish to‘g‘risidagi talabnomada ko‘rsatilgan summalar doirasida hamda ushbu Kodeksning 121 va 122-moddalariga muvofiq undiruv amalga oshirilgan summalarni hisobga olgan holda amalga oshiriladi.

Ushbu moddaning qoidalari soliq qarzini faqat yuridik shaxslar va yakka tartibdagi tadbirkorlardan undirishga nisbatan qo‘llaniladi.

Majburiyatga ega shaxsning mol-mulki hisobidan soliq qarzini undirish quyidagilarga nisbatan ushbu ketma-ketlikda amalga oshiriladi:

1) ushbu Kodeksning 121 va 122-moddalariga muvofiq undiruv qaratilmagan naqd pul mablag‘lariga nisbatan;

2) mahsulotlar (tovarlar) ishlab chiqarishda bevosita ishtirok etmaydigan mol-mulkka, xususan, qimmatli qog‘ozlar, valyuta qimmatliklari, ishlab chiqarishga mo‘ljallanmagan binolar, yengil avtotransport, xizmat xonalarining dizayni ashyolariga nisbatan;

3) tayyor mahsulotlarga (tovarlarga), shuningdek ishlab chiqarishda ishtirok etmaydigan va (yoki) bevosita ishtirok etishga mo‘ljallanmagan boshqa moddiy qimmatliklarga nisbatan;

4) ishlab chiqarishda bevosita ishtirok etish uchun mo‘ljallangan xom ashyo va materiallarga nisbatan, shuningdek dastgohlar, uskunalar, binolar, inshootlar va boshqa asosiy vositalarga nisbatan;

5) boshqa shaxslarga egalik qilish, foydalanish yoki tasarruf etish shartnomasi bo‘yicha ushbu mol-mulkka bo‘lgan mulk huquqi ularga o‘tkazilmagan holda topshirilgan mol-

mulkka nisbatan, agar soliqni to'lash bo'yicha majburiyatning bajarilishini ta'minlash uchun bunday shartnomalar bekor qilingan yoki haqiqiy emas deb topilgan bo'lsa;

6) boshqa mol-mulkka nisbatan, bundan yakka tartibdagi tadbirkor yoki uning oila a'zolari kundalik shaxsiy foydalanishi uchun mo'ljallangan, qonun hujjatlariga muvofiq belgilanadigan boshqa mol-mulk mustasno.

Soliq qarzini soliq qarzi bo'yicha majburiyatga ega shaxsning mol-mulki hisobidan undirishning ushbu modda **to'rtinchi qismida** belgilangan ketma-ketligi buzilishiga yo'l qo'yilmaydi.

Soliq qarzi bo'yicha majburiyatga ega shaxsning mol-mulki hisobidan soliq qarzdorligini undirish sud tartibida amalga oshiriladi. Soliq to'lovchi tomonidan soliq qarzdorligi tan olinsa, soliq organi rahbarining (rahbar o'rinbosarining) qaroriga binoan soliq qarzi bo'yicha majburiyatga ega shaxsning mulki hisobidan soliq qarzdorligi undirilishi mumkin.

Soliq organi majburiyatga ega shaxsning mol-mulki hisobidan soliq qarzini undirish to'g'risida qaror chiqarilgan kundan e'tiboran uch ish kuni ichida tegishli qarorni qog'ozda yoki elektron shaklda ushbu moddada nazarda tutilgan xususiyatlarni inobatga olgan holda, qonun hujjatlarida belgilangan tartibda ijro etish uchun majburiy ijro etuvchi davlat organiga yuborishi kerak.

Soliq organining ushbu modda **yettinchi qismida** ko'rsatilgan qarorni majburiy ijro etuvchi davlat organiga yuborish shakli va tartibi, shuningdek uning mazmuni O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasi tomonidan belgilanadi.

Davlat ijrochisi soliq qarzi bo'yicha majburiyatga ega shaxsning mol-mulki hisobidan undirish to'g'risidagi qaror

o‘ziga kelib tushgan kundan e’tiboran ikki oylik muddatda ijro harakatlarini amalga oshirishi va ushbu qarorda mavjud bo‘lgan talablarni bajarishi kerak.

Soliq qarzini soliq to‘lovchilarning konsolidasiyalashgan guruhi ishtirokchilarining boshqa mol-mulki hisobidan undirish xususiyatlari ushbu Kodeksning **124-moddasida** belgilanadi.

Ushbu moddada nazarda tutilgan qoidalar soliq qarzlarini bojxona organlari tomonidan bojxona to‘g‘risidagi qonun hujjatlarida belgilangan qoidalarni hisobga olgan holda undirish chog‘ida ham qo‘llaniladi.

124-modda. Soliq qarzini soliq to‘lovchilar konsolidasiyalashgan guruhi ishtirokchilarining boshqa mol-mulki hisobidan undirish

Soliq to‘lovchilarning konsolidasiyalashgan guruhi bo‘yicha foyda solig‘iga doir soliq qarzini shu konsolidasiyalashgan guruh ishtirokchilarining boshqa mol-mulki hisobidan undirishda ushbu Kodeks 123-moddasining qoidalari ushbu moddada nazarda tutilgan xususiyatlarni hisobga olgan holda qo‘llaniladi.

Soliqni soliq to‘lovchilar konsolidasiyalashgan guruhi ishtirokchilarining mol-mulki hisobidan undirish birinchi navbatda mazkur konsolidasiyalashgan guruh mas’ul ishtirokchisining ushbu Kodeksning **122-moddasiga** muvofiq undiruvga qaratilmagan naqd pul mablag‘lari va banklardagi pul mablag‘lari hisobidan amalga oshiriladi.

Soliq to‘lovchilar konsolidasiyalashgan guruhining mas’ul ishtirokchisida ushbu Kodeksning **122-moddasiga** muvofiq undiruvga qaratilmagan naqd pul mablag‘lari va banklardagi pul mablag‘lari yetarli bo‘lmagan yoki umuman bo‘lmagan taqdirda, soliqni undirish mazkur guruhning boshqa a’zolaridan ularning

naqd pul mablagʻlari hamda banklardagi pul mablagʻlari hisobidan amalga oshiriladi.

Soliq toʻlovchilarning konsolidasiyalashgan guruhi ishtirokchilarida ushbu Kodeksning **122-moddasiga** muvofiq undiruvga qaratilmagan naqd pul mablagʻlari va banklardagi pul mablagʻlari yetarli boʻlmagan yoki umuman boʻlmagan taqdirda, soliqni undirish mazkur guruh masʼul ishtirokchisining boshqa mol-mulki hisobidan amalga oshiriladi. Bunday undiruv ushbu Kodeks 123-moddasi toʻrtinchi qismining **2 — 6-bandlarida** belgilangan ketma-ketlikda amalga oshiriladi.

Soliq toʻlovchilar konsolidasiyalashgan guruhi masʼul ishtirokchisining mol-mulki yetarli boʻlmagan taqdirda, soliqni undirish ushbu Kodeks 123-moddasi toʻrtinchi qismining **2 — 6-bandlarida** belgilangan ketma-ketlikda mazkur guruh oʻzga ishtirokchilarining boshqa mol-mulki hisobidan amalga oshiriladi.

Soliq organi soliq toʻlovchilar toʻgʻrisidagi mavjud axborot asosida boshqa mol-mulki hisobidan soliq qarzini undirish amalga oshiriladigan soliq toʻlovchilar konsolidasiyalashgan guruhi ishtirokchilarining tarkibini hamda avvalgi ishtirokchilarning mol-mulki yetarli boʻlmagan taqdirda mazkur ishtirokchilardan undiruv qanday ketma-ketlikda amalga oshirilishini mustaqil tarzda belgilaydi.

Soliq toʻlovchilar konsolidasiyalashgan guruhining soliq qarzini boshqa mol-mulk hisobidan undirish toʻgʻrisida qaror chiqarilgan ishtirokchilariga nisbatan soliq toʻlovchilar uchun ushbu Kodeksda nazarda tutilgan huquq va kafolatlar tatbiq etiladi.

125-modda. Yakka tartibdagi tadbirkor bo'lmagan jismoniy shaxsning soliq qarzini undirish

Agar yakka tartibdagi tadbirkor bo'lmagan jismoniy shaxs (bundan buyon ushbu moddada jismoniy shaxs deb yuritiladi) soliq to'lash bo'yicha majburiyatlarini belgilangan muddatda bajarmagan bo'lsa, soliq organi soliq qarzini ushbu jismoniy shaxsning mol-mulki hisobidan undirish to'g'risidagi ariza (bundan buyon ushbu moddada undirish to'g'risidagi ariza deb yuritiladi) bilan sudga murojaat qilishga haqli.

Undirish to'g'risidagi arizaga soliq organining talabnomani ta'minlash tartibida javobgarning mol-mulkini xatlash haqidagi iltimosnomasi ilova qilinishi mumkin.

Undirish to'g'risidagi arizaning nusxasi u sudga berilgan kundan kechiktirmay soliq organi tomonidan soliq qarzi undirilayotgan jismoniy shaxsga yuboriladi.

Agar jismoniy shaxsning soliq qarzi umumiy summasi bir million so'mdan oshsa, undirish to'g'risidagi ariza soliq organi tomonidan sudga beriladi.

Soliq qarzini jismoniy shaxsning mol-mulki hisobidan undirish to'g'risidagi ishlar qonun hujjatlariga muvofiq ko'rib chiqiladi.

Qonuniy kuchga kirgan sud qarori asosida soliq qarzini jismoniy shaxsning mol-mulki hisobidan undirish ushbu moddada nazarda tutilgan o'ziga xos xususiyatlarni hisobga olgan holda qonun hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladi.

Soliq qarzini jismoniy shaxsning mol-mulki hisobidan undirish quyidagilarga nisbatan ushbu ketma-ketlik bilan amalga oshiriladi:

- 1) bank hisobvaraqlaridagi pul mablag'lariga;
- 2) naqd pul mablag'lariga;

3) boshqa shaxslarga shartnoma bo'yicha egalik qilishga, foydalanishga, tasarruf etishga berilgan mol-mulkka, ushbu mol-mulkka doir mulk huquqi ularga o'tmagan holda, agar soliq majburiyati ijrosini ta'minlash uchun bunday shartnomalar bekor qilingan yoki haqiqiy emas deb topilgan bo'lsa;

4) boshqa mol-mulkka, bundan qonun hujjatlariga muvofiq belgilanadigan jismoniy shaxsning yoki uning oilasi a'zolarining kundalik shaxsiy foydalanishi uchun mo'ljallangan mol-mulk mustasno.

Soliq qarzini jismoniy shaxsning mol-mulki hisobidan undirishda ushbu moddaning **yettinchi qismida** belgilangan ketma-ketlikni buzishga yo'l qo'yilmaydi.

Soliq qarzi jismoniy shaxsning pul mablag'lari ko'rinishida bo'lmagan mol-mulki hisobidan undirilgan taqdirda, soliq qarzi bunday mol-mulk realizasiya qilingan va undan kelib tushgan summalar hisobidan to'langan paytdan e'tiboran to'langan deb hisoblanadi.

Mazkur mol-mulk xatlab qo'yilgan kundan e'tiboran va tushgan summalar byudjet tizimiga o'tkazilgan kunga qadar soliqlarni o'z vaqtida to'lamaganlik uchun penyalar hisoblanmaydi.